NORAKSTS
Lieta Nr.A42 5382 06
AA43-1905-12/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 6.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Šteinberga,
tiesneši K.Berķis un M.Birzgalis,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" pārstāvim *V.T.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.V.* pieteikumu par valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" valdes 2006.gada 3.oktobra lēmuma Nr.1181/1245 atzīšanu par prettiesisku un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, sakarā ar *J.V.* un valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.decembra spriedumu daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Aprakstošā daļa

[1] *J.V.* (turpmāk – pieteicējs) 1999.gada 9.augustā iegādājās no valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" (turpmāk – Aģentūra) garāžu */adrese/*.

2000.gada 20.septembrī pieteicējs iesniedza Aģentūrā iesniegumu par zemesgabala */adrese/* (kadastra Nr*./kadastra numurs/*), uz kura atrodas garāža (turpmāk – Zemesgabals), privatizāciju.

Aģentūra ar 2001.gada 22.novembra lēmumu Nr.278/3646 (turpmāk – 2001.gada lēmums) apstiprināja Zemesgabala privatizācijas noteikumus (turpmāk – 2001.gada privatizācijas noteikumi), atbilstoši kuriem Zemesgabala nosacītā cena bija 932 lati.

Ar 2003.gada 25.septembra lēmumu Nr.191/1491 (turpmāk – 2003.gada lēmums) Aģentūra atzina minētos privatizācijas noteikumus par spēku zaudējušiem, jo pieteicējs nebija izmantojis savas pirmpirkuma tiesības.

2003.gada 25.novembrī pieteicējs lūdza Aģentūru atsākt Zemesgabala privatizāciju.

Aģentūra ar 2004.gada 11.maija lēmumu noteica, ka Zemesgabala cena nosakāma atbilstoši īpašuma vērtēšanas standartiem – 12720 lati.

Pieteicējs 2004.gada 24.septembrī iesniedza Aģentūrai pretenziju, kurā lūdza apturēt jauno privatizācijas noteikumu izstrādi, atcelt 2003.gada lēmumu, izsniegt pieteicējam 2001.gada privatizācijas noteikumus, kā arī ļaut

pieteicējam izmantot pirmpirkuma tiesības saskaņā ar šiem privatizācijas noteikumiem. Pretenzijā norādīts, ka pieteicējs neizmantoja savas pirmpirkuma tiesības, jo nebija saņēmis 2001.gada privatizācijas noteikumus. Turklāt Zemesgabala jaunā privatizācijas cena esot vairāk kā 13 reizes lielāka par iepriekšējo.

Aģentūra ar 2004.gada 9.decembra lēmumu Nr.204/1270 (turpmāk – 2004.gada lēmums) noraidīja pretenziju.

2005.gada 13.janvārī Administratīvajā rajona tiesā tika saņemts pieteicēja pieteikums un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42174805 par Aģentūras 2003.gada lēmuma un 2004.gada lēmuma atcelšanu, pienākuma uzlikšanu Aģentūrai atļaut pieteicējam privatizēt attiecīgo zemesgabalu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu lietā Nr.A42174805 pieteikums tika apmierināts.

Neskatoties uz to, ka minētais spriedums tika pārsūdzēts apelācijas kārtībā, Aģentūra ar 2006.gada 3.oktobra lēmumu Nr.181/1245 (turpmāk – 2006.gada lēmums) apstiprināja Zemesgabala pirkuma cenu – 9621 lats.

Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 17.jūnija spriedumu lietā Nr.A42174805 (stājies spēkā 2010.gada 20.jūlijā) apmierināja pieteikumu un uzdeva Aģentūrai pienākumu viena mēneša laikā kopš sprieduma spēkā stāšanās dienas piedāvāt pieteicējam noslēgt privatizējamā zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar Privatizācijas aģentūras 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

Ar Aģentūras valdes 2010.gada 19.augusta lēmumu Nr.131/657 nolemts piedāvāt pieteicējam noslēgt Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem. 2010.gada 26.oktobrī noslēgts Zemesgabala pirkuma līgums.

[2] 2006.gada 26.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par 2006.gada lēmuma atcelšanu un morālā kaitējuma 10000 latu atlīdzināšanu.

Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] 2006.gada 25.jūlijā pieteicējs iesniedza Aģentūrai iesniegumu ar lūgumu pieteicējam nosūtīt Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

[2.3] 2006.gada lēmumā noteiktā Zemesgabala pirkuma cena 9621 lati ir par 8689 latiem lielāka, nekā 2001.gada privatizācijas noteikumos un Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumā administratīvajā lietā Nr.A42174805 noteiktā cena.

[2.4] Morālais kaitējums pieteicējam nodarīts ar to, ka Aģentūra nav ievērojusi Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumā administratīvajā lietā Nr.A42174805 noteikto termiņu.

[3] Aģentūra paskaidrojumā norāda, ka 2006.gada lēmums tika pieņemts nolūkā radīt tiesisku pamatu pieteicējam privatizēt Zemesgabalu, negaidot tiesas procesa beigas administratīvajā lietā Nr.A42174805. Diemžēl lēmums tika pieņemts, nenoskaidrojot pieteicēja viedokli.

Aģentūra uzskata, ka Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 9.panta izpratnē tiesas sprieduma neizpilde nav morālais kaitējums, par ko var prasīt atlīdzinājumu.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2010.gada 10.decembra spriedumu atzina par prettiesisku Aģentūras 2006.gada 3.oktobra lēmumu, uzlika Latvijas Republikai pienākumu atlīdzināt pieteicējam morālo kaitējumu 100 latu apmērā, bet noraidīja pieteikumu daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 9900 latu apmērā.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Lietā pastāv strīds par to, vai ir tiesisks atbildētājas 2006.gada lēmums, ar ko apstiprināti tādi Zemesgabala privatizācijas noteikumi, kas pieteicējam ir nelabvēlīgāki (Zemesgabala cena paaugstināta no 932 latiem līdz 9621 latiem) kā ar 2001.gada lēmumu apstiprinātie privatizācijas noteikumi.

[4.1.1] Tiesa norāda, ka pārsūdzētais 2006.gada lēmums, kura tiesiskumu pieteicējs lūdz vērtēt, ir viens no lēmumiem, kurus atbildētāja izdevusi Zemesgabala privatizācijas procesā. Zemesgabala privatizācijas procesa norise vērtēta administratīvajā lietā Nr.A42174805, kurā stājies spēkā Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 17.jūnija spriedums. Ar šo spriedumu apmierināts *J.V.* pieteikums un uzdots Aģentūrai viena mēneša laikā kopš sprieduma spēkā stāšanās dienas piedāvāt pieteicējam noslēgt Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem. Minētais spriedums stājies spēkā 2010.gada 20.jūlijā.

Ar Aģentūras valdes 2010.gada 19.augusta lēmumu Nr.131/657 „Par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma Nr.AA43-1185-10/7 lietā Nr.A42174805 izpildi un valsts zemesgabala */adrese/* (nekustamā īpašuma kadastra Nr.*/kadastra numurs/*), privatizāciju" nolemts piedāvāt pieteicējam Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem; atjaunot pieteikšanās termiņu uz Zemesgabala privatizāciju saskaņā ar 2001.gada lēmumu.

2010.gada 26.oktobrī pieteicējs un atbildētāja noslēdza Zemesgabala pirkuma līgumu.

[4.1.2] Administratīvajā lietā Nr.A42174805, kurā procesa dalībnieki bija pieteicējs un atbildētāja, Administratīvā apgabaltiesa 2010.gada 17.jūnija sprieduma 14.punktā norādīja - ņemot vērā, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējs ir īpašuma objekta, kurš atrodas uz privatizējamā zemesgabala, īpašnieks un viņš noliedz, ka būtu no atbildētāja saņēmis 2001.gada privatizācijas noteikumus, savukārt atbildētājs pretējo nespēj pierādīt, ir konstatējams, ka atbildētājs konkrētajā gadījumā neizpildīja viņam no likuma izrietošus pienākumus (likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 85.panta pirmā daļa - ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc atsevišķa apbūvēta zemesgabala privatizācijas noteikumu apstiprināšanas Privatizācijas aģentūra piedāvā tā īpašuma objekta īpašniekam, kurš atrodas uz šā zemesgabala, noslēgt privatizējamā zemesgabala pirkuma līgumu

saskaņā ar apstiprinātajiem zemesgabala privatizācijas noteikumiem, ierakstītā vēstulē nosūtot minētajai personai šos noteikumus vai nododot tos šai personai vai tās pilnvarotam pārstāvim pret parakstu; panta otrā daļa - šā panta pirmajā daļā minētajam īpašuma objekta īpašniekam jādod atbilde mēneša laikā pēc zemesgabala privatizācijas noteikumu saņemšanas). Apgabaltiesas ieskatā minētais vienlaicīgi nozīmē, ka pieteicējam nebija iespējams reaģēt uz piedāvājumu tādā kārtībā, kā to nosaka likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 85.panta otrā daļa.

Šī iemesla dēļ Administratīvā apgabaltiesa atbildētāja lēmumu, atzīstot par spēkā neesošiem 2001.gada privatizācijas noteikumus uz tā pamata, ka pieteicējs neizmantoja savas tiesības likumā noteiktajā kārtībā un termiņā, atzina par nepamatotu pēc būtības, jo nav iespējams noteiktajā termiņā izmantot savas tiesības piekrist vai nepiekrist piedāvājumam pirkt zemesgabalu, ja piedāvājums nemaz nav izteikts.

Apgabaltiesa nonāca pie secinājuma, ka atbildētājam nebija dibināta pamata atcelt 2001.gada privatizācijas noteikumus un vēlāk pieņemt jaunus noteikumus ar pieteicējam neizdevīgākiem noteikumiem daļā par privatizējamā zemesgabala cenu uz tā pamata, ka pieteicējs likumā noteiktajā kārtībā un termiņā neizmantoja zemesgabala pirmpirkuma tiesības.

2009.gada 11.decembra spriedumā lietā Nr.A42174805 Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts), interpretējot Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma pārējas noteikumu 1.punkta 1.apakšpunktu (kas noteic, ka šā likuma 8.panta noteikumi par cenas noteikšanas kārtību nav piemērojami, ja privatizācijas noteikumi personai ir nosūtīti un šī persona privatizācijas noteikumos paredzētajā termiņā iesniedz Privatizācijas aģentūrai apliecinājumu, ka piekrīt privatizēt valsts īpašuma objektu saskaņā ar šiem privatizācijas noteikumiem), atzina, ka taisnīguma un privātpersonas tiesību ievērošanas princips prasa, lai pārējas noteikumu 1.punkta 1.apakšpunktā tiesiskās sekas pēc analoģijas tiktu attiecinātas arī uz gadījumu, kad šajā normā paredzētam nosacījumam par privatizācijas noteikumu nosūtīšanu personai būti bijis jāiestājas, bet tas neiestājās iestādes nolaidības dēļ.

[4.1.3] Administratīvā procesa likuma 153.panta trešajā daļā noteikts, ka fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki.

Līdz ar to tiesai nav nepieciešams atkārtoti dot novērtējumu atbildētājas darbībām saistībā ar Zemesgabala 2001.gada privatizācijas noteikumu maiņu. Tiesu spriedumos atzīts, ka jebkādu atšķirīgu (pieteicējam nelabvēlīgāku) Zemesgabala privatizācijas noteikumu apstiprināšana, pirms atbildētāja nav izpildījusi tai Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likumā noteikto pienākumu - nosūtīt pieteicējam ar 2001.gada lēmumu apstiprinātos Zemesgabala privatizācijas noteikumus un dot pieteicējam vienu mēnesi atbildes sniegšanai, ir prettiesiska.

Ievērojot to, ka atbildētāja līdz pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanai (2006.gada 3.oktobris) šādas darbības attiecībā uz 2001.gadā apstiprinātajiem privatizācijas noteikumiem nebija veikusi, tad atbildētājai nebija tiesiska pamata 2006.gada 3.oktobrī ar pārsūdzēto Lēmumu apstiprināt jaunus Zemesgabala privatizācijas noteikumus un šis Lēmums ir atzīstams par prettiesisku.

[4.2] Pieteicējs lūdz tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai atlīdzināt viņam nodarīto morālo kaitējumu Ls 10000 apmērā. Izvērtējot šo prasījumu tiesa norāda turpmāk minēto.

[4.2.1] Administratīvā procesa likuma 92.pantā noteikts, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu, vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

[4.2.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu un civiltiesību principiem zaudējuma un kaitējuma atlīdzības tiesisko pamatu administratīvajā procesā veido: 1) iestādes (amatpersonas) prettiesiska rīcība; 2) kaitējuma vai zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un kaitējumu vai zaudējumiem.

Izskatāmajā lietā tiesa pārsūdzēto Lēmumu ir atzinusi par prettiesisku, tādējādi secināms, ka izpildās pirmais no priekšnoteikumiem un ir vērtējams jautājums par kaitējuma esamību vai neesamību, to apmēru un cēloņsakarību starp prettiesisko lēmumu un morālo kaitējumu.

[4.2.3] Atlīdzināšanas likuma 9.pants noteic, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Administratīvā procesa likuma 96.pants noteic, ka personai iespēju robežās ir jānorāda tie apstākļi, kas dod pamatu izvērtēt kaitējuma apmēru.

No pieteikumā tiesai norādītā, kā arī no 2010.gada 9.novembra tiesas sēdē rakstveidā iesniegtajā lūgumā norādītā konstatējams, ka pieteicējs savu prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 10000 latu apmērā pamato tādējādi, ka atbildētāja nav pildījusi 2006.gada 19.jūlijā spēkā stājušos Administratīvās rajona tiesas spriedumu administratīvajā lietā Nr.A42174805, kas noteica pienākumu atbildētājai divu nedēļu laikā piedāvāt pieteicējam noslēgt Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar privatizācijas noteikumiem, kas apstiprināti ar atbildētājas 2001.gada lēmumu. Pieteicējs norāda, ka Aģentūra apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu administratīvajā lietā Nr.A42174805 iesniedza, kad spriedums jau bija stājies spēkā.

Pieteicējs tiesas sēdē iesniegtajā lūgumā un mutvārdu paskaidrojumos norādīja, ka viņam smagas morālas ciešanas ir sagādājis tas, ka viņam kopš 2000.gada 22.septembra liegtas tiesības likumīgā kārtā privatizēt Zemesgabalu, uz kura atrodas pieteicējam piederošs nekustamais īpašums,

tas, ka no viņa pieprasītas naudas summas, kuras trīspadsmit reizes pārsniedza noteikto cenu. Pieteicējs norāda, ka ilgstošajā tiesas procesā nomira viņa laulātā, kura visu laiku bija risinājusi šo privatizācijas jautājumu. Pieteicējam pazemojumu ir radījusi arī nepieciešamība no 2003.gada 9.oktobra līdz 2010.gada 19.augustam sazināties ar atbildētājas pārstāvjiem, atbildētājas nevēlēšanās atzīt savas kļūdas un neatvainošanās pieteicējam.

[4.2.3] Tiesa, izvērtējot pieteicēja norādīto morālā kaitējuma pamatojumu, secina, ka pieteicēja iebildes un norādītie apstākļi ir saistīti tieši ar Zemesgabala privatizācijas procesu un pieteicēja kļūdaino uzskatu par to, ka 2006.gada 19.jūlijā stājās spēkā Administratīvās rajona tiesas spriedums administratīvajā lietā Nr.A42174805.

Tiesa norāda uz Senāta praksē nostiprināto atziņu, ka, lai prasītu atlīdzinājumu administratīvā procesa kārtībā, nepieciešams konstatēt, ka mantiskie zaudējumi vai morālais kaitējums nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Prasījums par atlīdzinājumu ir nesaraujami saistīts ar konkrēto administratīvo aktu vai faktisko rīcību *(Senāta 2006.gada 12.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-511/2006 10.punkts, 2007.gada 25.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-185/2007 6.1.punkts, 2008.gada 25.janvāra lēmumā lietā Nr.SKA-185/2008 7.punkts, 2008.gada 28.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-143/2008 12.punkts)*. Izskatāmās lietas ietvaros pārbaudes priekšmets ir 2006.gada lēmuma tiesiskums, bet nekādā apmērā netiek vērtēts jautājums par pieteicēja tiesībām privatizēt Zemesgabalu atbilstoši privatizācijas noteikumiem, kas apstiprināti ar atbildētāja 2001.gada lēmumu, jo šis tiesiskais strīds ir izlemts administratīvās lietas Nr.A42174805 ietvaros. Tā kā tiesa izskatāmās lietas ietvaros nevar dot novērtējumu atbildētājas rīcībai saistībā ar Zemesgabala privatizāciju, tad arī jautājums par morālā kaitējuma esamību un apmēru ir skatāms tikai saistībā ar 2006.gada 3.oktobra lēmumu Nr.1181/1245.

[4.3.4] Izvērtējot, kādu aizskārumu pieteicējam varēja radīt ar 2006.gada lēmumu apstiprinātie Zemesgabala privatizācijas noteikumi, tiesa norāda turpmāk minēto.

[4.3.5] Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 4.panta pirmajai daļai par privatizācijas subjektu var būt fiziskā vai juridiskā persona, kam ir tiesības iegūt Latvijā kustamo vai nekustamo īpašumu. Atbilstoši likuma 65.panta pirmajai daļai tā apbūvētā zemesgabala privatizāciju, kuru saskaņā ar šā likuma 59.pantu veic Privatizācijas aģentūra, var ierosināt šā īpašuma objekta īpašnieks. Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 5.panta otrajā daļā noteikts, ka saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 65.panta pirmo daļu apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu ir tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Nav strīda, ka pieteicējs ir uz Zemesgabala esošās ēkas īpašnieks. Tātad pieteicējam bija tiesības lūgt nodot privatizācijai Zemesgabalu un privatizēt to. Tātad ar pārsūdzēto Lēmumu tiek skartas pieteicēja tiesības uz

noteikta īpašuma privatizāciju un sekojoši īpašuma tiesībām pārvaldīt un rīkoties ar šo nekustamo īpašumu pēc saviem ieskatiem.

[4.3.6] Vienlaikus tiesa norāda, ka ar šo lēmumu atbildētāja nav radījusi papildus kavējumu strīdā par Zemesgabala privatizāciju, jo šis Lēmums nekādā veidā neiespaidoja tiesvedības norises veidu vai ilgumu administratīvajā lietā Nr.A42174805. Ar Lēmumu pieteicējam netika radīti papildus šķēršļi Zemesgabala privatizācijas procesā. Tiesas ieskatā izskatāmajā lietā būtiski ir tas, ka ar pārsūdzēto Lēmumu pieteicējam Zemesgabala privatizācija netika liegta pēc būtības – pieteicēju neapmierināja noteiktā cena 9621 lati.

[4.3.7] Tomēr nav pamata atstāt bez ievērības to apstākli, ka atbildētāja, izdodot pārsūdzēto 2006.gada lēmumu, atkārtoti pauda savu nostāju, neatzīstot pašas pieļauto nolaidību privatizācijas paziņojuma nosūtīšanā 2001.gadā un to, ka tieši šīs nolaidīgās rīcības rezultātā pieteicējam nebija iespējams Zemesgabalu iegādāties atbilstoši 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

Tiesas vērtējumā tieši atbildētājas rīcība, atkārtoti norādot uz savu nostāju privatizācijas procesā, kas ar tiesas spriedumu ir atzīta par nepamatotu un prettiesisku, varēja radīt pieteicējam morālu pārdzīvojumu.

[4.3.8] Morālā kaitējuma tiesiskais pamats tiek uzskatīts par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Morālais kaitējums tiek prezumēts, proti, tiek pieņemts, ka konkrēts aizskārums konkrētajai personai varētu izraisīt nepamatotas ciešanas.

Ievērojot tiesas atzīto par Lēmuma prettiesiskumu un ar to aizskartajām tiesībām privatizācijas procesā, tiesa uzskata, ka ir pierādīta morālā kaitējuma nodarīšana pieteicējam. Tiesai nav šaubu, ka ir saskatāma tieša cēloņsakarība - objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas, starp pārsūdzēto Lēmumu un pieteicēja pārdzīvojumiem saistībā ar savu tiesību realizāciju kavējumu. Līdz ar to tiesai jālemj par morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru pieteicējam.

[4.3.9] Personas morālās ciešanas morālā kaitējuma atlīdzinājuma izpratnē ir tiesas vērtējuma jautājums, kura rezultātā tiesai jākonstatē apstākļi, kas izraisījuši morālās ciešanas un šo ciešanu apmērs. Morālais kaitējums ir katras personas personiski pārdzīvojumi, un, kā vairākkārt savos nolēmumos uzsvēris Senāts, morālā kaitējuma atlīdzināšanai tiesai ir jāveic individuāls novērtējums – tiesai ir jāvērtē konkrētie apstākļi attiecībā pret katru personu un individuāli ir jānovērtē morālā kaitējuma apmērs katrai personai, kura prasa atlīdzinājumu *(sk. Senāta 2008.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-44/2008 13.punktu; 2008.gada 25.marta sprieduma lietā Nr.SKA-83/2008 15.punktu un 2008.gada 15.maija sprieduma lietā Nr.SKA-188/2008 11.punktu).*

[4.3.10] Tiesas vērtējumā pieteicējam ir jāsaņem morāls gandarījums par nodarīto morālo kaitējumu, bet morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēram

ir jābūt atbilstošam apstākļiem un jānosaka atbilstoši līdzšinējai tiesu praksei.

Tā lietā Nr.A42034604 kā morālā kaitējuma atlīdzinājums par atbildes nesniegšanu uz pieteicējas iesniegumu atzīts par adekvātu iestādes rakstveida atvainošanās. Kaut arī tiesības saņemt atbildi pēc būtības uz iesniegumu ir noteiktas Satversmē, tomēr šīs tiesības iepretim tiesībām uz mājokļa neaizskaramību ir mazāk nozīmīgas tiesības absolūtā nozīmē, proti, neņemot vērā konkrētas lietas faktiskos apstākļus. Tiesa šajā lietā atzinusi, ka nodarītais morālais kaitējums nav bijis smags, turklāt prettiesiskā faktiskā rīcība nav liegusi pieteicējai realizēt savas tiesības un tiesiskās interese.

Savukārt lietā Nr.A42397206 morālā kaitējuma atlīdzinājums piešķirts 1000 latu apmērā par bērna aprūpes tiesību prettiesisku atņemšanu. Tiesa šajā lietā atzinusi morālo kaitējumu par smagu, tāpat arī saskatīts Satversmē noteikto pamattiesību pārkāpums.

Lietā Nr.A42241805 iestāde prettiesiski atteicās nodot privatizācijai dzīvojamo māju, tiesa uzlikusi atbildētājai pienākumu atlīdzināt pieteicējai nodarīto morālo kaitējumu 3000 latu apmērā, bet trešajām personām – 800 latu apmērā. Morālais kaitējums nodarīts ar aptuveni 10 gadus ilgušu un būtisku pieteicējas tiesību prettiesisku aizskārumu. Savukārt trešajām personām piešķirtais morālā kaitējuma apmērs pamatots ar apsvērumu, ka morālo kaitējumu izraisījis samērā ilgstošs un būtisks viņu tiesību uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu prettiesisks aizskārums, taču trešo personu darbība, lai novērstu šo aizskārumu, ir bijusi mazāk aktīva un īslaicīgāka, nekā pieteicējas darbība.

Lietā Nr.A42342405 iestāde prettiesiski iekļāva pieteicēja sensitīvos datus Psihisko traucējumu un psihisko slimību valsts reģistrā. Tiesa saskatīja Satversmē noteikto pamattiesību pārkāpumu un morālo kaitējumu novērtēja kā smagu, turklāt šis pārkāpums bija ilgstošs un netika novērsts nekavējoties, bet gan vilcinoties. Morālais kaitējums tika piespriests 3000 latu apmērā, tostarp 1500 latu apmērā par tām atbildētāja darbībām, kas veiktas jau apstrīdēšanas procesā.

[4.3.11] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus, konstatē, ka pieteicējs privatizācijas procesā, kura ietvaros, cita starpā, izdots pārsūdzētais 2006.gada lēmums, vēlējās privatizēt zemes gabalu, uz kura atradās garāža. Tātad Zemesgabala privatizācija nav saistīta ar pieteicēja vai viņa ģimenes dzīvesvietu, bet gan ar būvi papildus ērtībām. Būtiski ir arī tas, ka jautājums par pieteicēja tiesībām privatizēt Zemesgabalu netika izšķirts ar pārsūdzēto 2006.gada lēmumu.

No līdzšinējās tiesu prakses ir redzams, ka gadījumos, kad personām ilgstoši prettiesiski tiek liegtas tiesības privatizēt to apdzīvotu mājokli, par samērīgu ir atzīts atlīdzinājums 3000 latu apmērā.

Izskatāmajā lietā ar pārsūdzēto Lēmumu pēc būtības nav lemts jautājums par pieteicēja tiesībām privatizēt īpašumu, ar to atkārtoti ir pausts iestādes nepamatotais viedoklis un izteikts atkārtots privatizācijas piedāvājums, privatizācijas process nav saistīts ar pieteicēja vai viņa ģimenes mājokli, privatizācijas noteikumi pieteicējam nav bijuši pieņemami tikai noteiktās cenas dēļ. Šo apsvērumu dēļ tiesa uzskata pieteicēja norādīto

morālā kaitējuma apmēru 10000 lati par neatbilstošu lietas apstākļiem un aizskāruma būtībai. Ievērojot to, ka pieteicējam ir nodarīts morālais kaitējums un morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēram ir arī jāattur iestāde no līdzīgu gadījumu atkārtošanās nākotnē, tiesa uzskata, ka morālā kaitējuma atlīdzinājums saistībā ar Aģentūras valdes 2006.gada 3.oktobra lēmumu Nr.1181/1245 ir nosakāms 100 latu apmērā.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.decembra spriedumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 9900 latu apmērā, pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, norādot uz šādiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nav norādījusi pieteicēja morālā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšanā būtiskos apstākļus un, nosakot atlīdzinājumu, ir balstījusies vienīgi uz saviem subjektīvajiem ieskatiem, nevis racionāliem juridiskajiem apsvērumiem. Spriedums balstīts uz secinājumiem, kas nav pamatoti ar lietā esošajiem pierādījumiem, un tie izdarīti uz vispārinātiem pieņēmumiem, kas attiecas uz izskatāmo lietu.

[5.2] Tiesa nepamatoti nav vērtējusi lietā esošos pierādījumus, tostarp Aģentūras 2007.gada 1.februāra vēstuli Nr.1.17/1586, 2006.gada 26.decembra vēstuli un 2006.gada 24.novembra vēstuli.

Aģentūra piedāvāja pieteicējam atsaukt pieteikumu apmaiņā pret to, ka pieteicējs atbilstoši Aģentūras valdes 2006.gada 3.oktobra lēmumam Nr.1181/1245 samaksā 9621 latus par Zemesgabala privatizāciju.

[5.3] Pieteicējs norāda, ka Aģentūras valde 2010.gada 19.augusta lēmumā nav atzinusi, ka Aģentūras nolaidības dēļ pieteicējam nepiedāvāja noslēgt Zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar Aģentūras valdes 2001.gada 22.novembra lēmumu Nr.278/3646 apstiprinātajiem privatizācijas noteikumiem, kā arī nav atzinusi, ka Aģentūras valdei ne 2004.gada 9.decembrī, ne 2006.gada 3.oktobrī nebija dibināta pamata atcelt 2001.gada privatizācijas noteikumus un vēlāk pieņemt jaunus noteikumus ar pieteicējam neizdevīgākiem noteikumiem par Zemesgabala cenu. Šādi atbildētājs centies izvairīties no atbildības.

[5.4] Saziņa ar atbildētāja pārstāvjiem no 2003.gada 9.oktobra līdz 2010.gada 19.augustam pieteicējam bijusi pazemojoša.

[5.5] Nav pamatots tiesas secinājums, ka privatizācijas process nav saistīts ar pieteicēja vai viņa ģimenes mājokli. Ir nepierādīts un absurds tiesas secinājums, ka pieteicējs vēlējies Zemesgabalā novietot savu transportlīdzekli, jo pieteicējs bija deklarēts un dzīvoja citā pilsētā, kur arī izmantoja garāžu. Pieteicējs ar sievu sākotnēji gribēja apsaimniekot nekustamo īpašumu */adrese/*, lai Ķemeru sanatorijas tuvumā izveidotu atpūtas kompleksu Jūrmalas pilsētas iedzīvotājiem, viesiem un sanatorijas apmeklētājiem. Tomēr, kavējoties gan sanatorijas rekonstrukcijai, gan Aģentūrai atsakoties nodot privatizācijai zemesgabalu, bijuši spiesti mainīt savus biznesa plānus. Pieteicēja sieva slimoja un vēlējās, lai uz Zemesgabala uzbūvētu dzīvojamo māju.

[5.6] Tiesai, nosakot morālā kaitējuma atlīdzību, bija jāpiemēro tā

tiesību norma, kas minēto jautājumu regulēja 2001.gada 22.novembrī.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 16.decembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteikums un uzlikts pienākums atlīdzināt pieteicējam morālo kaitējumu 100 latu apmērā, Aģentūra iesniedza apelācijas sūdzību, norādot uz šādiem argumentiem.

[6.1] Aģentūras valdes 2006.gada 3.oktobra lēmums Nr.1181/1245 tika pieņemts nolūkā panākt vienošanos par tiesvedības izbeigšanu administratīvajā lietā Nr.42174805 un radītu iespēju pieteicējam privatizēt Zemesgabalu, negaidot tiesas procesa izbeigšanos.

Tiesa nav vērtējusi apstākli, ka Aģentūra ir izpildījusi Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 17.jūnija spriedumu lietā Nr.42174805 tajā noteiktajā kārtībā un ir noslēgusi Zemesgabala pirkuma līgumu ar pieteicēju saskaņā ar Aģentūras 2001.gada 22.novembrī apstiprinātajiem zemesgabala privatizācijas noteikumiem. Tātad pieteicējs ir realizējis tiesības privatizēt Zemesgabalu, tādējādi gūstot morālu gandarījumu, līdz ar to atbildētājas rīcība nav radījusi neatgriezeniskas sekas.

[6.2] Atbildētāja nevar piekrist, ka apstākļi, ar kuriem pieteicējs pamato morālo kaitējumu (piemēram, laulātās nāve), ir tiešā cēloņsakarībā ar atbildētājas prettiesisko administratīvo aktu. Tāpat nav pierādīts, ka Aģentūras darbinieki pret pieteicēju izturējušies pazemojošā veidā. Atbildētāja ar savu rīcību nav tīši kavējusi pieteicēja likumisko tiesību un interešu īstenošanu, nepildot tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu, jo atbildētāja, īstenojot savas likumiskās tiesības, pārsūdzēja minēto spriedumu un tas nestājās spēkā – attiecīgā rīcība nevar tikt traktēta kā vilcināšanās pārdot Zemesgabalu pieteicējam, bet gan kā nodoms noskaidrot objektīvo patiesību nolūkā atrisināt šo strīdu tiesiskiem līdzekļiem.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbildētāja nolūkā izbeigt strīdus lietu un nodrošināt pieteicējam tiesības privatizēt Zemesgabalu nav izmantojusi tiesības pārsūdzēt Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 17.jūnija spriedumu lietā Nr.42174805, tādējādi paātrinot iespēju pieteicējam realizēt pirmpirkuma tiesības uz Zemesgabalu.

[6.3] Tiesa nav konstatējusi apstākļus, kas liecinātu, ka pieteicējam nodarīts būtisks kaitējums, kas atbilstoši Atlīdzinājuma likuma 9.pantam izraisa morālu kaitējumu. Apstāklis, ka pieteicējs nevarēja pabeigt Zemesgabala privatizāciju, lai iegūtu to savā īpašumā, nekavēja viņu izmantot gan pašu Zemesgabalu, gan uz tā atrodošos īpašuma objektu. Turklāt Zemesgabala privatizācija nebija iespējama, līdz nebija stājies spēkā tiesas spriedums lietā Nr.42174805.

Tiesa nav pamatojusi, kāpēc morālais kaitējums atlīdzināms naudā, īpaši ņemot vērā apstākli, ka ar spēkā stājušos tiesas spriedumu ir novērsts pieteicēja tiesību un likumisko interešu aizskārums.

[7] Administratīvā apgabaltiesa ar 2011.gada 26.septembra lēmumu atstāja bez izskatīšanas pieteicēja pieteikumu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 278.panta 1.punktu.

[8] Izskatījis lietu sakarā ar pieteicēja kasācijas sūdzību, Senāts ar 2011.gada 29.novembra lēmumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 26.septembra lēmumu un nodeva lietu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Senāts norādīja, ka Administratīvās apgabaltiesas spriedums lietā Nr.A42174805, ar kuru tika apmierināts pieteicēja pieteikums citā lietā, uzdodot Privatizācijas aģentūrai noslēgt zemesgabala pirkuma līgumu atbilstoši 2001.gada privatizācijas noteikumiem, tika taisīts 2010.gada 17.jūnijā un stājās spēkā 2010.gada 20.jūlijā. No Aģentūras 2011.gada 3.marta atbildes pieteicējam redzams, ka pieteicējs 2011.gada 3.februārī vērsies iestādē ar iesniegumu par morālā kaitējuma Ls 9900 atlīdzinājumu. Privatizācijas aģentūra atbildē norādījusi, ka morālā kaitējuma atlīdzināšanas jautājums un pieteicēja argumenti ir vērtējami tiesvedības ietvaros, jo tāds pieteikums ir iesniegts tiesā. Aģentūra arī norādījusi, ka savu viedokli par atlīdzinājumu sniegusi paskaidrojumā apgabaltiesai.

Ievērojot minēto, Senāts atzina, ka pieteicējs tiesvedības laikā ir novērsis sākotnējo trūkumu, tādēļ apgabaltiesas lēmums ir atceļams un lieta par morālā kaitējuma atlīdzinājumu nododama jaunai izskatīšanai apgabaltiesai. Līdz ar to nav lietderīgi atsevišķi analizēt blakus sūdzībā norādītos argumentus.

[9] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis savu apelācijas sūdzību uzturēja, pieteicēja apelācijas sūdzību neatzina. Pieteicējs uz tiesas sēdi nebija ieradies, par neierašanās iemesliem tiesu neinformējot. Apgabaltiesa nekonstatēja Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā minētos apstākļus, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, un atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi procesa dalībnieku, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzības nav pamatotas.

[11] Apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 93.pantam, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, vienlaicīgi var prasīt atlīdzinājumu. Ja administratīvo aktu vai faktisko rīcību var pārsūdzēt tiesā bez apstrīdēšanas vai ja zaudējumus vai kaitējumu nodarījusi augstāka iestāde apstrīdēšanas procesā, pieteikumā par administratīvā akta vai faktiskās rīcības pārsūdzēšanu vienlaicīgi var prasīt arī atlīdzinājumu. Ja atlīdzinājums nav prasīts vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu, iesniegumu par atlīdzinājumu var iesniegt iestādei, kas nodarījusi zaudējumus vai kaitējumu. Atlīdzinājumu iestādei var prasīt, ja ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības (ir stājies spēkā augstākas iestādes lēmums, un tas nav pārsūdzēts, ir stājies spēkā tiesas spriedums vai arī tiesvedība lietā ir izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282.panta 7.punktu).

No minētajām tiesību normām izriet, ka persona prasījumu par atlīdzinājumu var iesniegt vienlaikus ar administratīvā akta apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu vai arī pēc tam, kad administratīvā lieta jau ir pabeigta, kā tas ir konkrētajā gadījumā.

Ja atlīdzinājuma prasījums ir iesniegts konkrētā administratīvā akta apstrīdēšanas stadijā vai ar administratīvā akta pārsūdzēšanu (ja augstākas iestādes nav), tad iestāde un tiesa vienlaikus izvērtē gan pašu administratīvo lietu pēc būtības, tas ir, vērtē administratīvā akta un tā procesa tiesiskumu, gan arī izvērtē saistībā ar šo administratīvo aktu pieprasīto atlīdzinājumu. Savukārt, ja atlīdzinājums tiek prasīts jau pēc tam, kad konkrētās administratīvās lietas izskatīšana iestādē vai tiesā ir beigusies un tiesiskās attiecības kļuvušas neapstrīdamas, iestāde un tiesa, vērtējot atlīdzinājuma piešķiršanu saistībā ar konkrētu administratīvo aktu, vairs nepārvērtē administratīvā akta un ar to saistītā procesa tiesiskumu.

Izskatāmā lieta ierosināta, pamatojoties uz pieteicēja pieteikumu par Aģentūras 2006.gada 3.oktobra lēmuma Nr.181/1245 tiesiskumu un ar to saistītā kaitējuma atlīdzību. Līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka konkrētajā lietā jautājums par morālā kaitējuma esamību un apmēru ir skatāms tikai saistībā ar šo 2006.gada lēmumu, kura prettiesiskums ir atzīts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu.

[12] Apgabaltiesa, pārbaudot Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.decembra sprieduma pamatojumu, atzīst, ka tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Tiesa, izvērtējot pieteicēja apsvērumus, 2006.gada lēmuma ietekmi uz privatizācijas procesu kopumā un ņemot vērā tiesu praksi atlīdzinājuma apmēra noteikšanā līdzīgās lietās, ir pamatoti noteikusi morālā kaitējuma atlīdzinājumu 100 latu apmērā. Apgabaltiesa pirmās instances tiesas pamatojumu atzīst par pareizu un pietiekamu, tāpēc saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šī sprieduma 4.2.-4.3.punktu) un to neatkārto.

Papildus tam apgabaltiesa norāda, ka 2011.gada 12.aprīlī pieteicējs ir iesniedzis jaunu pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, prasot atlīdzinājumu par morālo kaitējumu 9900 latu apmērā saistībā ar Zemesgabala privatizācijas procesā pieņemtajiem lēmumiem. 2011.gada 9.maijā pieteikums pieņemts un ierosināta lieta par morālā kaitējuma atlīdzinājumu, kas pieteicējam nodarīts ar Aģentūras 2004.gada 9.decembra lēmumu Nr.204/1270, kura prettiesiskums atzīts administratīvajā lietā Nr.A42174805. Līdz ar to pieteicēja apsvērumi par pieteicējam norādīto kaitējumu saistībā ar citiem privatizācijas procesā pieļautajiem pārkāpumiem var tikt vērtēti norādītajā lietā.

[13] Atbildētāja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka pārsūdzētais 2006.gada lēmums nevarēja pieteicējam radīt būtisku tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārumu, kas atbilstoši Atlīdzinājuma likuma 9.pantam var būt pamats morālā kaitējuma atlīdzinājumam.

Konkrētajā gadījumā par būtisku ir atzīts apstāklis, ka Aģentūra

2006.gada lēmumā atkārtoti pauda savu nostāju privatizācijas procesā laikā, kad bija pieņemts pirmās instances tiesas spriedums, ar kuru attiecīgais Aģentūras viedoklis bija atzīts par nepamatotu, un turpinājās tiesvedība šajā lietā. Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka attiecīga atbildētājas rīcība varēja radīt pieteicējam morālu pārdzīvojumu. Iestādes arguments, ka, pieņemot 2006.gada lēmumu, tā vēlējās izbeigt strīdu un panākt vienošanos, neiztur kritiku, jo konkrētajā gadījumā lēmums nesaturēja vienošanās piedāvājumu, bet gan personai saistošus privatizācijas nosacījumus, kurus pieteicējam nācās pārsūdzēt tiesā.

Morālais kaitējums tiek prezumēts, tā tiesiskais pamats tiek uzskatīts par pierādītu, ja ir pierādīts personu tiesību un tiesisko interešu aizskārums. Morālais kaitējums ir subjektīvs jēdziens, tie ir personas iekšēji pārdzīvojumi. Pārdzīvojumu intensitāte kādā laika posmā netiek ietekmēta no tā, ka beigās reālas sekas nav iestājušās, jo visu šo laiku persona nezina, kā situācija atrisināsies *(sk. Senāta 2008.gada 3.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-103/2008 13.punktu)*.

Administratīvā procesa likuma 94.panta ceturtā daļa noteic, ka atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmo daļu personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Atbilstoši šī panta trešajai daļai morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 3000 latiem. Ja nodarīts smags morālais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 5000 latiem, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 20000 latiem. Savukārt panta ceturtā daļa noteic, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Morālā kaitējuma atlīdzinājumam ir jāatbilst nodarītajam kaitējumam. Tādējādi, jo nopietnāks kaitējums, jo ievērojamākam jābūt atlīdzinājumam. Tas attiecas gan uz atlīdzinājuma veida izvēli (iestādes atvainošanās vai atlīdzinājums naudā), gan atlīdzinājuma apmēru, ja izvēlēts atlīdzinājums naudā. Morālā kaitējuma atlīdzinājums ir atkarīgs no kaitējuma rakstura, kaitējuma nodarīšanas apstākļiem, kā arī citiem būtiskiem apstākļiem, citastarp, ņemot vērā atlīdzinājumu, kas noteikts citos (jo sevišķi – salīdzināmos) gadījumos *(sk. Senāta 2010.gada 16.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-104 13.-15.punktu)*.

Pirmās instances tiesa minētos apstākļus ir izvērtējusi, un apgabaltiesa šim vērtējumam pievienojās.

[14] Valsts nodeva par pieteikuma iesniegšanu tiesā pieteicējam atlīdzināma, stājoties spēkā pirmās instances tiesas spriedumam daļā, ar kuru atzīts par prettiesisku Aģentūras 2006.gada 3.oktobra lēmums. Savukārt apgabaltiesai, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, jālemj par valsts nodevas par apelācijas sūdzības iesniegšanu atlīdzināšanu pieteicējam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu,307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

J.V. pieteikumu apmierināt daļēji.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt *J.V.* morālo kaitējumu 100 latu apmērā saistībā ar valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" valdes 2006.gada 3.oktobra lēmumu Nr.1181/1245.

Pārējā daļā *J.V.* pieteikumu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu noraidīt.

Piespriest no atbildētāja par labu pieteicējam tā samaksāto valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 10 latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* A.Šteinberga

Tiesneši *(paraksts)* K.Berķis

(paraksts) M.Birzgalis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese A.Šteinberga
2012.gada 6.martā